

né podnikatelské riziko nenesou. Je velký rozdíl mezi podporou podnikání a podporou často neuvážené spotřeby. Podpora podnikání je investice do budoucnosti. Podpora spotřeby na dluh naopak budoucnost zatěžuje.

Jedná se v tomto případě o váš názor, nebo o názorové negativní stanovisko České advokátní komory k tomuto plošnému zkrácení doby oddlužení? Liší se tedy nějak a v čem váš a komorový názor?

Ne, neliší. Stanovisko České advokátní komory připravila Sekce pro insolvenční právo, kterou vedu. Sekce sdružuje insolvenční experty z Prahy i z regionů, a to z největších, středních i malých advokátních kanceláří. Je to reprezentativní složení lidí, kteří znají procesy oddlužení skutečně dobře a z různých stran. Sepisují pro dlužníky tisíce návrhů na povolení oddlužení, zastupují v insolvenčních řízeních dlužníky i věřitele, vedou incidenční spory a část z nich působí jako insolvenční správci. Ti všichni, stejně jako představenstvo České advokátní komory, se shodují, že plošné zkrácení oddlužení je v našich poměrech špatné řešení. Podobný názor mají, pokud vím, zástupci Hospodářské komory, Svazu měst a obcí nebo Svazu bytových družstev. Bez zájmovosti není ani to, že další dotčené instituce podaly v mezirezortním připomínkovém řízení k návrhu novely celkem 260 stran nesouhlasných připomínek. Je vidět, že návrh nemá podporu odborné veřejnosti a zdá se, že nemá ani podporu laické veřejnosti. Ta totiž podle průzkumu analytické společnosti InsolCentrum neschvaluje plošné zmírňování podmínek oddlužení a většinou si myslí, že dluhy se mají platit.

Řada právních expertů se navíc domnívá, že neustálé vycházení vstříc dlužníkům nejen v tomto případě, ale i ve stále se prodlužující sérii údajně neopakovatelného dobrodiní zvaného Milostivé léto, jen podkope důvěru občanů v tento stát a v jeho zákony. Což by znamenalo velké bezpečnostní riziko, že lidé vezmou spravedlnost do vlastních rukou zejména nyní, kdy se ve východní části Evropy válčí. Opravdu může podle vás podkopání hlavního pilíře civilního práva, tedy zásady: Dluhy se musí platit, ohrozit celý český civilní soudní systém u nás, jak třeba zaznělo nedávno na konferenci spolupřátel České advokátní komory?

Vůbec bych to nepodceňoval. Měli bychom se v zájmu vlastního bezpečí ptát, jakou zprávu vysíláme do společnosti necitlivým odpouštěním dluhů jedné skupině obyvatel na úkor jiné skupiny, která své dluhy platí. Vzkazujeme dlužníkům vlastně, že nemusejí brát své dluhy vážně, protože se jim na konci dne stejně odpustí nebo z nich zaplatí naprosté minimum. A ještě nebezpečnější je to vzkaz těm, kteří své dluhy platí. Ten vzkaz zní: „Nečekejte právní ochranu, když vám někdo neplatí.“ Když připravíme tuto tmelící část společnosti o pocit jistoty, budeme mít skutečné problémy. Tam, kde nefunguje právo a spravedlnost, narůstá hněv. Ten se často obrací proti těm, kteří za to sice nemohou, ale od kterých lidé čekají ochranu. Třeba proti soudcům, advokátům anebo státním zástupcům, kteří uvíznou v nefunkčním soudním systému. Zoufalí lidé dělají zoufalé věci. Roste násilí. Dluhy se vymáhají baseballovými pálkami. Tradičním politickým stranám se úpadek soudní moci, a tedy i právního státu, vrací zpět jako bumperang. Populisté volají po vládě pevné ruky a stále více lidí na to slyší.

Souhlasíte i s názorem, že snížení uspokojení věřitelů zkrácením doby oddlužení zásahem této vlády lze považovat za formu zásahu státu do vlastnického práva ve smyslu článku 11 Listiny lidských práv a svobod,

JUDr. Michal Žižlavský

„Spotřebitelské insolvence se právě teď ubírají špatným směrem, jak jsem to zmínil. Hrozbu vidím v možném narušení funkčnosti systému oddlužení,“ říká JUDr. Žižlavský.

protože se jedná o de facto období vyvlastnění a tedy o zásah, který musí být legitimní a proporční?

Hodnocení ústavněprávních otázek bych nechal jiným. Já se obávám především rizika narušení elementární důvěry lidí v právo. Když nemáte funkční právní systém, pak je úplně jedno, co se píše v zákonech, včetně těch ústavních, protože to, co se v nich píše, stejně nevyděláte. Je to jen prázdná deklarace. Důvěru v právo oslabuje, když právní normy odporují tomu, co lidé považují za spravedlivé. Jak vypadá touto optikou současná realita? Podle statistik InsolCentra je typický dlužník zdravý, praceschopný muž ve věku 45 let. Ten se dnes oddluží při dluhu 800 000 korun za tři roky, když splatí 60 procent, což je 480 000 korun. Pokud to nezvládne, může se oddlužit za pět let, když aspoň pracuje a platí nejméně 2 200 korun měsíčně. To je za pět let 132 000 korun, tedy necelých 20 procent. Když ale projde vládní návrh, padne hranice 60 procent. Ten stejný praceschopný muž se oddluží za tři roky už za 79 200 korun, což je necelých 10 procent. Je spravedlivá tak brutální změna pravidel? Jaký vyšší princip odůvodňuje to, abychom odpouštěli praceschopným mužům v produktivním věku na místo dnešních 40 procent dluhů celých 90 procent dluhů? Ty odpuštěné dluhy nikam nemizí mávnutím čarovného proutku. Vždy je někdo nakonec zaplatí. A nejsou to jen anonymní věřitelé a bohaté finanční instituce. Jsme to my, kteří jako uživatelé bytů platíme za neplatící sousedy. Jsme to my, kteří jako spoluobčané platíme za neplatící obyvatele měst a obcí. Jsme to my, kterým odpouštění dluhů zdražuje hypotéční úvěry na byty, leasingy

**Průtahy
v řízení
znehodnocují peníze
věřitelů**